

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Humanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Dvb. 4. Vtrum matrimonium fidelis cum infideli cessante lege Ecclesiastica
qua irritatur, sit Sacramentum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

Matrimo-
niam non
fit Sacra-
mentum
precisè
per Baptis-
mum.

Respondeo: Verius esse, neutro modo Matrimo-
nium Infidelium posse fieri Sacramentum. Non priori
modo: nam baptismus non potest efficere, vt id
quod non erat Sacramentum cum existeret, fiat Sa-
cramentum postquam desijt esse, nam ratio Sacra-
menti non potest pendere ab euentu futuro. Fie-
ri quidem potest, vt id quod præterijt, & fuit Sa-
cramentum cum existeret, incipiat habere effectum
postquam desijt, accedente aliqua noua dispositio-
ne ipsi subiecto; vt patet in baptismo sicte susce-
pto; quia effectus Sacramenti est extrinsecus Sa-
cramento: tamen fieri nequit, vt id, quod iam
præterijt, nec erat Sacramentum cum existeret,
fiat postea Sacramentum ratione alicuius disposi-
tionis, quæ subiecto superuenit: nam ratio Sacra-
menti est intrinseca rei sensibili. Quando ergo res
desijt habere esse sensibile, non potest retinere es-
se sacramentale, multo quæ minus illud de nouo
accipere. Neque etiam secundo modo: quia ille
contractus, qui post baptismum inter illos con-
iuges initur, non est verus contractus Matrimo-
nij, sed solum rati-habitio contractus præteriti.
Ratio est; quia vir non habet corporis sui potesta-
tem, sed eam iam olim in vxorem suã transtulit;
similiter nec vxor: ergo non possunt vltro citro-
que potestatem sui corporis efficaciter transferre,
ac proinde non est contractus Matrimonij; sicut
qui aliquid donauit, vendidit, & permutauit, se-
cuta traditione, non potest illud rursus donare,
vendere, aut permutare, quia non est Dominus
illius rei. Hinc sequitur, non esse verum contra-
ctum, ac proinde nec Sacramentum: quia ratio
Sacramenti huius supponit rationem veri & effi-
cacia contractus.

Nec; per
nouum cõ-
tractum.

Obiectio.

Dices: Matrimonium infidelium per baptismum
vtriusque coniugis fit omnino insolubile, cum an-
teã causã fidei solui posset: ergo incipit esse Sa-
cramentum. Patet consequentia: quia D. Augu-
stinus passim assignat hanc causam insolubilitatis,
vt supra dictum est.

Solutio.

Respondeo: Distinguendo consequens: Si enim
per Matrimonium intelligas contractum, & velis
hunc fieri Sacramentum, neganda est consequen-
tia. hic enim transit, nec potest incipere esse Sa-
cramentum, cum non existat. Si autem loquaris
de vinculo coniugali, quod est effectus contractus
præteriti, concedo hoc vinculum quodammodo
incipere esse Sacramentum per baptismum; nam
incipit esse vinculum coniugale fidelium seu mem-
brorum Christi, & sic incipit representare vnio-
nem Christi & Ecclesiæ, ratione cuius represen-
tationis fit magis insolubile, quàm antea.

DVBIVM IV.

*Virum Matrimonium fidelis cum infideli,
cessante lege Ecclesiastica qua irritatur,
sit Sacramentum?*

33
Assertione.
gens pro-
batur.

Dominicus Soto dist. 26. qu. 2. art. 3. in fine,
putat esse Sacramentum, saltem ex parte
fidelis.

Sed verius est, neutra ex parte esse Sacramen-
tum. Ratio est, quia ad essentiam exterioris con-
tractus Matrimonij non sufficiunt signa vnus
partis consensus expressiua; sed necessariò requi-
runtur signa vtriusque partis, ex quibus signis con-
tractus exterior constat: ergo contractus non po-

test esse Sacramentum, nisi vtraque pars contrahens
sit capax Sacramenti. Quare cum infidelis non sit
capax, neutra ex parte erit Sacramentum; sicut
neutra ex parte est contractus, quando altera pars
est incapax contractus. Confirmatur: quia contra-
ctus Matrimonij est vnus Sacramentum, essentia-
liter existens in duobus, duos coniungens, & sag-
rificans: ergo vterque debet esse capax Sacramenti.

DVBIVM V.

*Virum Matrimonium, quod non est complexu
coniugali consummatum, sit
Sacramentum?*

Wicel teste Waldensi tom. 2. cap. 130. do-
cuit Matrimonium non esse firmum ante copu-
lam, & proinde ante non esse Sacramentum. Idem olim
tenuit Iulianus Pelagianus, vt patet ex Augustino
lib. 5. contra Iulianum cap. 9. Idem videtur sen-
tire Gratianus can. Institutum. & can. Hic quippe,
27. qu. 2. pro qua adfert Canonem Non est dubium,
& Canonem Cum Societas.

34
Asterisc

Wicel.

Iulianus,

Gratianus,

Negatur.

Respondeo: Certum est ad substantiam Matrimo-
nij, siue vt est contractus ciuili, siue vt est Sa-
cramentum, copulam non esse necessariam.

Probatur Primò: Quia inter Adamum & Eua fuit
verum matrimonium in Paradiso: patet Genes. 1.
& 2. vbi passim vocatur vxor, idque ante comple-
xum. Similiter inter Beatam Virginem & Iosephum;
vt patet Matth. 1. vbi ipsa dicitur coniux Iosephi,
& Iosephus eius vir. Vide D. August. lib. 5. contra
Iulianum cap. 9. vbi ex professo hunc errorem re-
futat. Probatur Secundò: Quia communis sen-
tentia Patrum est, pactione coniugali fieri matrimo-
nia, non virginitatis defloratione. Vide Am-
brosium de institutione Virginitatis cap. 6. Augustinum
lib. 1. de Nuptijs cap. 11. Chrysostomum, & alios
apud Gratianum, 27. quæst. 2. Probatur Tertiò:
Ratione. Quia matrimonium consistit in contra-
ctu quodam inter virum & feminam, quo sibi vi-
cissim faciunt corporum potestatem ad sobolem
generandam; quem contractum Christus ad Sa-
cramenti dignitatem euexit: atqui in omnibus
contractibus videmus vsu rei non pertinere ad
substantiam contractus; est enim vera emptio do-
mus & equi, etsi emptor illis nunquam vtatur:
atqui complexus maritalis est vsus rei per Matrimo-
nium in potestatem alterius translata: ergo
&c. Vnde vinculum Matrimonij est ius & potestas mo-
ralis ad complexum, & veluti habitus; ipse autem com-
plexus est vsus huius iuris & veluti operatio, seu actus
secundus. Quare sicut vsus iuris non est de ipsius
iuris substantia, & operatio non est de substantia
habitus; ita nec complexus est de substantia Matrimo-
nij. Hinc patet, quomodo hæc copula pertineat
ad Matrimonij perfectionem; scilicet, vt operatio
ad perfectionem habitus; & sicut vsus iuris ad per-
fectionem iuris; videlicet, tamquam finis ob que
principaliter Matrimonium contrahitur. Vtrum
etiam alio modo, infra dicitur.

34
Asterisc

Wicel.

Iulianus,

Gratianus,

Negatur.

Quid vin-

culum,

quidque

vsus matri-

monij.

Dices Primò: Canone Non est dubium, dicitur;
Non est dubium illam mulierem non pertinere ad Ma-
rimonium, cum qua commixtio sexus non docetur fuisse.

Respondeo: Ille Canon nusquam reperitur in
Augustino, quem Gratianus citat; sed malè vide-
tur transcriptus ex Leone epist. 92. cap. 4. vbi di-
citur, Non est dubium illam mulierem non pertinere ad
matrimo-

35

Obiectio-

nes Gracia-

ni, qui in

citationi-

bus corri-

giuntur.